

Onorthodox wildbeheer

J. J. WESTRA

[156]

In Zuidwestelijk Schotland komen reeën sinds jaren in belangrijke aantallen voor. Over het geheel genomen is de populatiedichtheid betrekkelijk laag en de schade gering, maar in bepaalde, oudere bossen doen zich, ten gevolge van schade aan de verjonging, ernstige problemen voor.

Waarnemingen van het gedrag van de dieren in een gebied van ± 200 ha, waarin ze reeds 36 jaar volledig beschermd worden, geven aanwijzingen over het territoriumgedrag. Het blijkt dat 's zomers het terrein verdeeld is in territoria, die elk bezet zijn door een reeget met jong en een bok. Zo'n territorium kan vast zijn, maar daar waar het niet in alle behoeften van de dieren kan voorzien, wordt het na zekere tijd door de geit verlaten, waarbij jong en bok volgen. Dan wordt een nieuwe plek opgezocht en een nieuw tijdelijk territorium gevestigd, dat door de bok met veegbomen en geurtekens wordt gemarkeerd. In het voorjaar, tegen de werptijd, worden de éénjarige dieren uit de territoria van hun moeders verdreven, wat hier tevens verdrijving uit het gebied betekent.

Vreemde bokken kunnen zich in dit veld niet vestigen, doordat ze steeds op verdedigde territoria stuiten. Valt echter één der gevestigde bokken uit, dan wordt hij snel door een vreemdeling vervangen. Komt daarentegen een geit om het leven, dan gaat in dit gebied, waar geen geitenoverschot is, de begeleidende bok zwerven op zoek naar een nieuwe gezellin, en verdwijnt uit het veld.

De sleutel voor de aantalsregulering ligt bij de geiten, terwijl ook de geslachtsverhouding van belang is. Een evenwichtige geslachtsverhouding beperkt het aantal ontmoetingen tussen bokken en daarmee het overmatige vegen. Overigens bepaalt het aantal geiten het aantal vaste bewoners van het veld.

Een interessante waarneming is ook, dat jonge bokken bijna tweemaal zoveel boompjes vegen als oude. Dit onderstreept weer eens de wenselijkheid het aantal jonge dieren te beperken.

Voor het voorkómen of beperken van schade is verder van betekenis dat met de dieren zo min mogelijk verstoort, maar hen in hun territoria laat zolang ze geen kwetsbare culturen bezetten. In het laatste geval wordt onmiddellijk afschot van alle betreffende dieren aanbevolen. Dit werkt bovendien afschrikwekkend en gaat herkolonisatie tegen. In dit systeem dient een beroepsjager de bevoegdheid te hebben te allen tijde reeën te schieten in en om bedreigde culturen, zonder beperkingen naar leeftijd en geslacht van de dieren. In de andere delen van het terrein kan dan de stand op de normale wijze, met selectief afschot en gesloten tijden, bejaagd worden, waarbij het aantal dus via de geiten gereguleerd wordt.

Een goed getrainde beroepsjager, in dienst van het bosbeheer, is in dit systeem essentieel.

Gibson, W. N. & K. MacArthur: Roe Deer and Methods of Control in the Forests of South Scotland. Forestry, XXXVIII (2) 1965 (173-182).